Dosarul nr. 3r-789/24; (2-23021962-02-3r-23072024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Barbacaru Igor)

D E C I Z I E

12 septembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de avocatul Cașu Iulian, în interesele recurentului Lefter Eduard, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024, prin care în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea reclamantului în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Lefter Eduard către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, încasarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 13 februarie 2023 Lefter Eduard a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, solicitând:

- anularea ordinului IGPF nr.739/ps din 07.12.2022 „Cu privire la încetarea raportului de serviciu”;
- restabilirea la locul de muncă din care reclamantul fost concediat ilegal, începând cu data de 06 decembrie 2022;
- achitarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, conform prevederilor art.90 alin. (2) lit.(a) al Codului muncii al Republicii Moldova;
- compensarea prejudiciului moral, conform prevederilor art.90 alin.(2) lit. c) și alin.(3) al Codului muncii;
- încasarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Lefter Eduard, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral (f.d. 62)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Lefter Eduard, (f.d. 61; 71-78)

Solicitarea recurentului:

La 04 aprilie 2024 avocatul Cașu Iulian, în interesele recurentului Lefter Eduard, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare. (f.d. 64)

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 01 aprilie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 04 aprilie 2024, astfel Colegiul conchide că recursul a fost depus în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului declarat, recurentul a invocat că nu este de acord cu încheierea primei instanțe, o consideră ilegală. Opinează recurentul că nu era obligat să respecte procedura prealabilă în partea solicitării reparării prejudiciului moral, deoarece nu există nici o prevede legală care impune trecerea procedurii prealabile pentru asemenea pretenții.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizînd legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. b), (2) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Din materialele cauzei rezultă că, la 13 februarie 2023 Lefter Eduard a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al MAI, solicitând: anularea ordinului IGPF nr.739/ps din 07.12.2022 „Cu privire la încetarea raportului de serviciu”; restabilirea la locul de muncă din care reclamantul fost concediat ilegal, începând cu data de 06 decembrie 2022; achitarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, conform prevederilor art.90 alin. (2) lit.(a) al Codului muncii al Republicii Moldova; compensarea prejudiciului moral, conform prevederilor art.90 alin.(2) lit. c) și alin.(3) al Codului muncii; încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Lefter Eduard, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral (f.d. 62)

În motivarea soluției judecătorul primei instanțe a invocat că, cererea privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, poate fi depusă doar după ce hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă, or, termenul general începe să curgă din această dată. În acest sens, judecătorul a remarcat că decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală, este un act administrativ individual care poate fi contestat separat.

La 04 aprilie 2024 avocatul Cașu Iulian, în interesele recurentului Lefter Eduard, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare. (f.d. 64)

Verificând legalitatea și temeinicia actului judecătoresc contestat, Completul specializat consideră soluția instanței de fond, legală și întemeiată, care urmează a fi menținută.

Conform art. 194 alin. (1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În corespundere cu art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezentă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit dispozițiilor art. 20 Codul administrativ, temeiul acțiunii în contencios administrativ, îl reprezintă încălcarea unui drept legitim sau a unei libertăți stabilite prin lege, prin activitatea administrativă.

În corespundere cu art. 10 alin. (2) Cod administrativ, decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală, este un act administrativ individual.

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1), (2) lit. f) Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: f) nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art.208.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform prevederilor art. 167 alin. (4) Cod administrativ, dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

În sensul art. 60 alin. (3) Codul administrativ, urmare a unei soluții judecătorești definitive prin care s-a anulat actul administrativ ilegal, permite formularea către autoritate a cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal.

Raportând cadrul legal citat, la pretenția reclamantului de compensare a prejudiciului moral, Colegiul judiciar consideră că prima instanța corect a concluzionat despre inadmisibilitatea pretenției reclamantului ce ține de compensarea prejudiciului moral.

Or, despăgubirea morală nu poate constitui la caz obiectul examinării, întrucât prin prisma prevederilor art. 60 alin. (3) Cod administrativ în coroborare cu prevederile art. 167 alin. (4) Cod administrativ, astfel de pretenție poate fi formulată în prealabil doar din momentul soluționării definitive, deci executorii, a unor pretenții de bază. Or, obligația constituțională de a repara prejudiciile revine statului, adică în primul rând autorității publice-pârâte, care încă nu a pierdut un proces judiciar. Respectiv, reclamantul nu este scutit de necesitatea respectării procedurii prealabile în privința pretenției privind încasarea prejudiciului moral.

Completul judiciar menționează că, formulând prin cererea de chemare în judecată cerința privind compensarea prejudiciului moral, reclamantul nu a ținut cont de faptul că abia după

anularea retroactivă a unui act administrativ de către instanța de judecată, autoritatea publică trebuie să se conformeze hotărârii judecătorești, inclusiv prin achitarea prejudiciilor cuvenite reclamantului. Dacă acest lucru nu se întâmplă implicit, justițiabilul este în drept să ceară prejudicii, în ordine prealabilă, apoi prin adresarea în instanță. În acest caz, se operează cu o acțiune în obligare (art. 206 (1) lit. b) Codul administrativ) care va avea propria soartă juridico-procesuală. Este adevărat că acest proces separat va depinde vital de primul dosar, care tot în contencios administrativ, ori deja s-a examinat. În acest caz, hotărârea judecătorească irevocabilă prin care reclamantul a luat câștig de cauză, va constitui un reper sigur pentru a facilita examinarea acțiunii de reparare de prejudicii materiale și/sau morale.

Prin urmare, Colegiul reține ca fiind corectă soluția instanței de fond de a declara inadmisibilitatea pretenției reclamantului privind compensarea prejudiciului moral. Or, pretenția nominalizată fiind formulată după 01 aprilie 2019, se reglementează de prevederile Codului administrativ, respectiv, prin prisma prevederilor art. 60 alin. (3) Cod administrativ, în coroborare cu prevederile art. 167 alin. (4) Cod administrativ, poate fi formulată în prealabil doar din momentul soluționării definitive, deci executorii, a pretențiilor de bază.

Respectiv, Completul judiciar apreciază ca nefondate argumentele recursului că nu există vreo normă legală care îl obligă să respecte procedura prealabilă la formularea pretenției privind încasarea prejudiciului moral, or, după cum s-a relatat supra, Codul administrativ prevede expres acest lucru.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024 este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererea de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se respinge recursul depus de avocatul Cașu Iulian, în interesele recurentului Lefter Eduard.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 01 aprilie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore